

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ านสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการวิจัยตามลำดับดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่เข้าในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน านโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ านสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ซึ่งในปีการศึกษา 2536 มีจำนวน 172 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร 172 คน และครูผู้สอน 1,420 คน รวม 1,592 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการพิจารณาหลายอย่าง ประกอบกัน Gay (อ้างใน ประยูร อาษานาม, 2534) กล่าวว่า การวิจัยเชิงสำรวจควรมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของประชากร ซึ่งในการวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน จากประชากร 1,592 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.70 ของประชากรทั้งหมด การได้มาของกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง ใช้วิธีสุ่มแบบโควต้า (Quota Sampling) ใช้อำเภอเป็น หน่วยของการสุ่มโดยสุ่มมา 1 ใน 3 ของจำนวนอำเภอในแต่ละเขตที่มีโรงเรียน ที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ าน โดยในเขตด้านตะวันตก มีโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ าน 9 อำเภอ 1 ถึงอำเภอคือ อำเภอสุวรรณภูม 29 โรง อำเภอบ้านผือ 13 โรง

อำเภอโนนไสม 20 โรง อำเภอหนองบัวลำภู 8 โรง อำเภอภูดง 3 โรง
 อำเภอโนนสัง 6 โรง อำเภอหนองวัวซอ 4 โรง อำเภอนากลาง 15 โรง
 อำเภอศรีบุญเรือง 15 โรง และกิ่งอำเภอนาเยีย 12 โรง สุ่มได้อำเภอสุวรรณ
 คูหา อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอโนนสังและกิ่งอำเภอนาเยีย รวม 3 อำเภอ 1
 กิ่ง มีโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์ 62 โรง เขตตอนกลางมีโรงเรียนที่ได้รับเบี้ย
 กัณฑ์ จำนวน 10 โรงเรียน คือ อำเภอกุมภวาปี 4 โรง อำเภอโนนสะอาด
 1 โรง และอำเภอหนองแสง 5 โรง สุ่มได้อำเภอหนองแสง เขตด้านตะวันออก
 มีโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์ 37 โรง คือ อำเภอศรีธาตุ 4 โรง อำเภอ
 หนองหาน 6 โรง อำเภอวังสามหมอ 8 โรง อำเภอไชยวาน 4 โรง และอ
 เภอบ้านดุง 15 โรง สุ่มได้ อำเภอวังสามหมอและอำเภอบ้านดุง รวม 23 โรง
 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนอำเภอและจำนวนโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ ใน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี (ปี 2535-2537)

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนโรงเรียน ที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ
เขตตะวันตก	
1. อ.สุวรรณภูมิต	29
2. อ.บ้านดือ	13
3. อ.นารวม	20
4. อ.หนองบัวลำภู	8
5. อ.นุดจับ	3
6. อ.นินสัง	6
7. อ.หนองวัวซอ	4
8. อ.นากลาง	15
9. อ.ศรีบุญเรือง	15
10. กิ่ง อ.นาคู	12
รวมเขตตะวันตก 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ	125
เขตตอนกลาง	
11. อ.นวมทวาศ	4
12. อ.หนองแสง	5
13. อ.นินสะอาด	1
รวมเขตตอนกลาง 3 อำเภอ	10

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนอำเภอและจำนวนโรงเรียนที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี (ปี 2535-2537 .
(ต่อ)

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนโรงเรียน ที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ
เขตตะวันออก	
14. อ.ศรีธาตุ	4
15. อ.หนองหาน	6
16. อ.วังสามหมอ	8
17. อ.ไชยวาน	4
18. อ.บ้านดุง	15
รวมเขตตะวันออก 5 อำเภอ	37
รวมทั้งหมด 17 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ	172

ขั้นที่สอง ใช้วิธีสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) โดยให้โรงเรียน
เป็นหน่วยของการสุ่ม สุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอที่สุ่มได้จากขั้นที่หนึ่งมาประมาณ
ร้อยละ 60 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ เขตด้านตะวันตก อำเภอ
สุวรรณภูมิจึงได้ 17 โรงเรียน จาก 29 โรงเรียน อำเภอศรีบุญเรืองได้ 9 โรงเรียน จาก
15 โรงเรียน อำเภอโนนสังได้ 4 โรงเรียน จาก 6 โรงเรียน และกิ่งนาบุญได้ 7 โรงเรียน จาก
12 โรงเรียน เขตตอนกลาง อำเภอหนองแสงได้ 3 โรงเรียน จาก 5 โรงเรียน เขตด้านตะ
วันออก อำเภอวังสามหมอ ได้ 5 โรงเรียน จาก 8 โรงเรียน และอำเภอบ้านดุงได้ 9
โรงเรียน จาก 15 โรงเรียน ดังตารางที่ 2

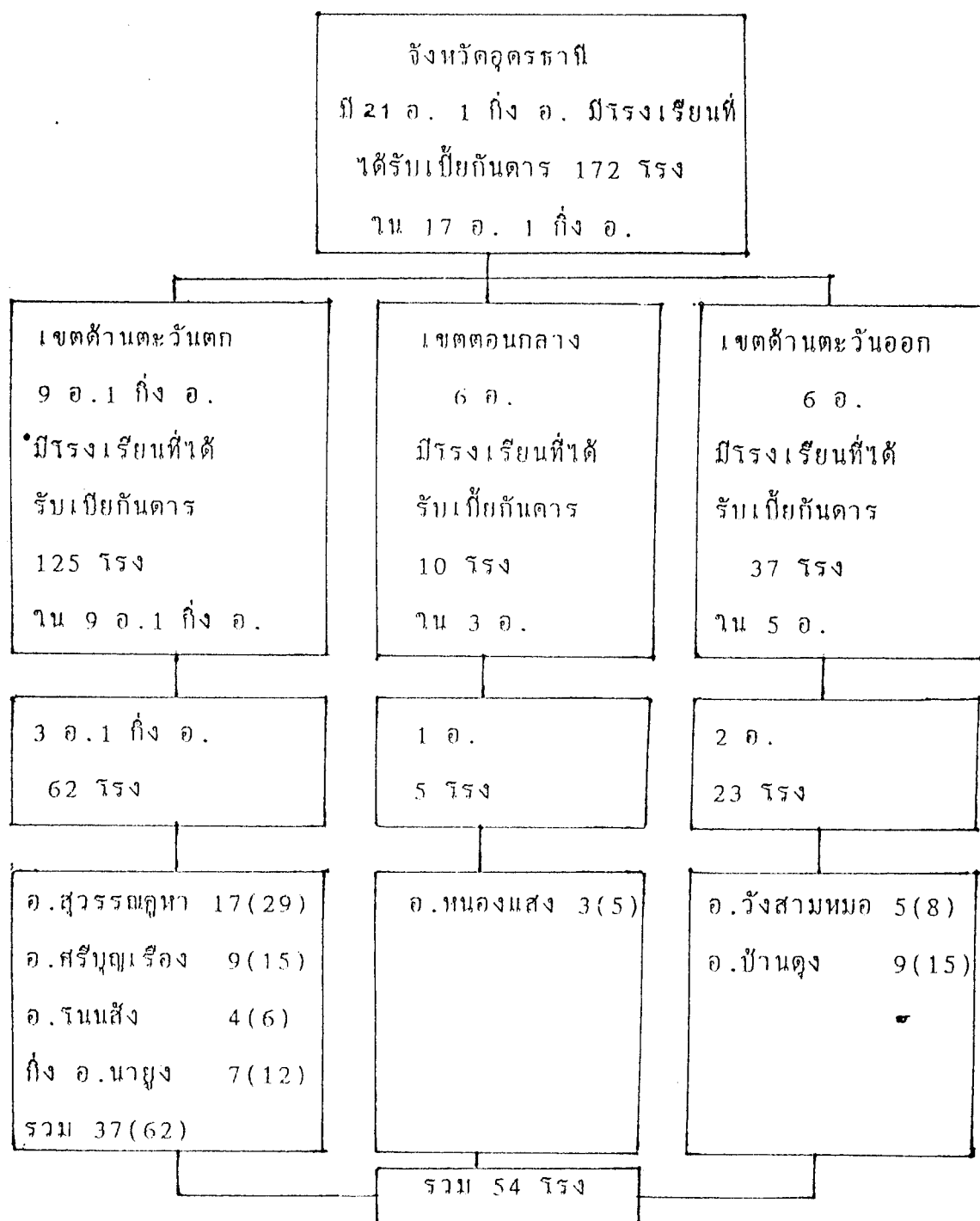
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนอำเภอ และจำนวนโรงเรียนในแต่ละเขตที่สุ่มเป็น
ตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด ที่ได้รับเบี้ยกัณฑ์การ	จำนวนโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง	คิดเป็น ร้อยละ
เขตตะวันตก			
1. อ.สุวรรณภูมิ	29	17	58.62
2. อ.ศรีบุญเรือง	15	9	60.00
3. อ.กันทรวิชัย	6	4	66.67
4. กิ่ง อ.นาแก	12	7	58.33
รวมเขตตะวันตก	62	37	59.68
เขตตอนกลาง			
5. อ.หนองแสง	5	3	60.00
เขตตะวันออก			
6. อ.วังสามหมอ	8	5	62.50
7. อ.บ้านดุง	15	9	60.00
รวมเขตตะวันออก	23	14	60.87
รวมทั้งหมด	90	54	60.00

ชั้นที่สาม สุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบโรงเรียนละ 1 คน รวม 54 คน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4,5 ตอบห้องเรียนละ 1 คน รวม 180 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 234 คน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนผู้ได้รับแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
ผู้บริหาร	54
ครูผู้สอน	180
รวม	234

แผนภูมิที่ 1 แสดงการสุ่มตัวอย่าง

หมายเหตุ 3(5) 3 หมายถึง จำนวนที่ได้จากการสุ่มร้อยละ 60 ของจำนวน
โรงเรียนทั้งหมด

5 หมายถึง จำนวนโรงเรียนทั้งหมด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการทางด้านวิชาการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม รดยถมาถึง ตำแหน่ง อายุราชการ วุฒิการศึกษา ภูมิลำเนา และที่พักอาศัยในปัจจุบัน ลักษณะคำถามที่ใช้เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน และความต้องการการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

(1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	จำนวน 8 ข้อ
(2) ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 14 ข้อ
(3) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน	จำนวน 9 ข้อ
(4) ด้านการวัดผลและประเมินผล
การเรียนการสอน	จำนวน 11 ข้อ
(5) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน 7 ข้อ
รวมทั้งหมด	จำนวน 49 ข้อ

โดยมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้คือ

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1
ไม่ปฏิบัติ/ไม่ต้องการ	มีค่าเท่ากับ	0

โดยมีคำถาม 2 ข้อ ที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อ 14 โรงเรียนขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในบางวิชา เช่น....

..... (ระบุ)

ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ข้อ 4 จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างอื่นนอกจากกิจกรรมลูกเสือและ

ยุวภาษาฯ เช่น..... (ระบุ)

3.3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้รับผิดชอบการดำเนินการในระดับโรงเรียน
- 2) กำหนดกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย
- 3) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจปรับปรุงแก้ไข

4) นำไปทดลองกับผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับเลือกในการสังเกตสำนักงานการประถมศึกษา อำเภออุ้มผางปี จำนวน 20 ชุด แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นเฉพาะตอนที่ 2 โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านสภาพการปฏิบัติงาน และด้านความต้องการโดยแต่ละด้านหาค่าความเชื่อมั่นแยกกัน โดยวิธีสูตรมอลฟาของ Gronbach (อ้างถึงใน รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2535)

$$r_a = \frac{n}{n-1} \left[\frac{s^2_i}{s^2_t} \right]$$

r_u	แทนค่า	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทนค่า	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
s^2_i	แทนค่า	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
s^2_t	แทนค่า	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ซึ่งในแต่ละด้านได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นดังนี้

ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

ด้านความต้องการการปฏิบัติงานได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผ่านที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองบัวลำภู แล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ให้เวลาตอบคำถาม 2 สัปดาห์ แล้วส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออีกทีหนึ่ง ส่วนแบบสอบถามอีกส่วนหนึ่งที่ไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยได้ติดตามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

จากแบบสอบถามที่ให้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 234 ฉบับ ได้รับคืน 229 ฉบับ และเป็นฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมด 229 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.86 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืน

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	แจก	ได้รับคืน	ร้อยละ	แจก	ได้รับคืน	ร้อยละ	แจก	ได้รับคืน	ร้อยละ
อ.สุวรรณคูหา	17	17	100	66	66	100	83	83	100
อ.ศรีบุญเรือง	9	9	100	30	30	100	39	39	100
อ.โนนสัง	4	3	85	12	9	75	16	12	75
กิ่ง อ.นาแก	7	7	100	21	20	95.24	28	27	96.43
อ.หนองแสง	3	3	100	9	9	100	12	12	100
อ.วังสามหมอ	5	5	100	9	9	100	12	12	100
อ.บ้านดุง	9	9	100	27	27	100	36	36	100
รวม	54	53	98.15	180	176	97.78	234	229	97.86

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนซึ่งเป็นฉบับที่ตอบสมบูรณ์ทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) นำมาวิเคราะห์ โดยหาความถี่และค่าร้อยละของแต่ละรายการ

2) ตอนที่ 2 แยกวิเคราะห์เป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ 1 ด้านสภาพการปฏิบัติงานวิชาการ และส่วนที่ 2 ด้านความต้องการการปฏิบัติงานวิชาการ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า นำมาวิเคราะห์โดยค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความคิดของผู้บริหารกับครูผู้สอน โดยใช้ค่า t-test โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนค่าเฉลี่ย เป็นช่วงคะแนน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2535) ดังนี้

ด้านสภาพการปฏิบัติงานวิชาการ

0 - 0.49	หมายความว่า	ไม่ปฏิบัติ
0.50 - 1.49	หมายความว่า	ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ปฏิบัติในระดับน้อย
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปฏิบัติในระดับปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายความว่า	ปฏิบัติในระดับมาก
4.50 - 5.00	หมายความว่า	ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ด้านความต้องการการปฏิบัติงาน

0 - 0.49	หมายความว่า	ไม่ต้องการปฏิบัติ
0.50 - 1.49	หมายความว่า	ต้องการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ต้องการปฏิบัติในระดับน้อย

2.50 - 3.49	หมายความว่า	ต้องการปฏิบัติงานระดับปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายความว่า	ต้องการปฏิบัติงานระดับมาก
4.50 - 5.00	หมายความว่า	ต้องการปฏิบัติงานระดับมากที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Average) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) และการทดสอบค่าที (t-test) ใช้เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน และความต้องการปฏิบัติงานและใช้เปรียบเทียบสภาพปฏิบัติงานกับความต้องการการปฏิบัติงาน รวบรวมค่าทดสอบที่ ดังนี้

1) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน และความต้องการการปฏิบัติงาน ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples) ใช้สูตร t-test (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2537) คำนวณดังนี้

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) - (u_1 - u_2)}{\sqrt{s^2_p \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$s^2_p = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$ = ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

u_1, u_2 = ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากประชากรกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

s^2_1, s^2_2 = ความแปรปรวนของข้อมูลจากประชากรกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

2) เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานกับความต้องการการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับสองกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples) ใช้สูตร t-test (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2537) คำนวณดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_d - U_d}{s_d / \sqrt{n}}$$

$\bar{X}_d$ = ค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง n คู่

U_d = ค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างกลุ่มประชากร

s_d = ความแปรปรวนของผลต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

df = $n-1$